

WOJEWÓDZKI ODDZIAŁ
SŁUŻBY OCHRONY ZABYTEKÓW
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO
W TORUNIU
KUJAWSKO-POMORSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW
ul. Łazienna 8, 87-100 Toruń

Toruń, 27 marca 2003 r.

L.dz. WO SOZ/T/DKI-IA-3/1546/03

Nr rejestru zabytków: A/95/I-5

DECYZJA

W SPRAWIE WPISANIA DOBRA KULTURY DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Na podstawie art. 5 pkt 1, art. 8 ust. 1 pkt 3 i art. 14 ust. 1 pkt 1 Ustawy o ochronie dóbr kultury z 15 lutego 1962 r. (tekst jednolity Dz.U. Nr 98 z 1999 r., poz. 1150 z późn. zm.) oraz art. 104 kpa, w wyniku postępowania administracyjnego prowadzonego na wniosek

Jednostki Wojskowej Nr 1440, 87-100 Toruń, następnie Wojskowej Administracji Koszar nr 1 przy Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu, ul. Sobieskiego 36, 87-100 Toruń

o r z e k a m

wpisać do rejestru zabytków woj. kujawsko-pomorskiego pod nr rejestru A/95/I-5 następujące dobro kultury:

zespół „Koszar Bramy Lubickiej”, obecnie mieszczący Archiwum Wojsk Lądowych przy ul. gen. Józefa Chłopiczkiego 1-7 w Toruniu składający się z:

- 1. schronu koszarowego (Leibitscher-Thor-Kaserne)*
- 2. budynku pomocniczego (Keller-Gebaude)*
- 3. dziedzińca zagłębionego, z pochylniami*
- 4. kładki nad dziedzińcem*

5. barier i balustrad żeliwnych oraz stalowych

wzniesionych po 1880 r. i modernizowanych w l. 1887-1893

wraz z terenem działki nr 31 (obręb 19, mapa 2, jednostka rejestrowa 20) – KW nr 27187.

w granicach: *zaznaczonych na załącznikach graficznych stanowiących integralną część decyzji*

Uzasadnienie

Powstanie zespołu „Koszar Bramy Lubickiej” przy obecnej ul. gen. Józefa Chłopiczkiego 1-7 w Toruniu związane jest z realizacją koncepcji budowy twierdzy fortowej i rozbudową fortyfikacji jej rdzenia, w tym systemu rozległych podwalni, krótko po 1880 r. Jest to

największa w skali budowla pierścienia wewnętrznego dawnej twierdzy Toruń, przeznaczona dla załogi twierdzy, powiększonej na wypadek wojny.

Blok schronowy koszar został wbudowany w poligonalny wał obronny (zniwelowany w l. 20-tych XX w.), łączący Fort Św. Jakuba (z l. 30-tych XIX w.) z Bastionem IV (z XVII w. - I ćw. XIX w.). W l. 1887-1893 przeprowadzono wzmocnienie ścian i sklepień nowo wzniesionej budowli. Blok koszarowy jest budowlą murowaną z cegły, na rzucie wydłużonego prostokąta, dwukondygnacyjną, przekrytą betonową płytą (i pierwotnie nasypem wału) z stalową barierą od południa, z ceglana elewacją frontową: 62-osiową, z pozornymi ryzalitami w części centralnej i obu skrajnych oraz detalem architektonicznym w postaci zróżnicowanych fryzów, profili nadokiennych i sterczyn flankujących ryzalitu. Obie kondygnacje budynku składają się z szeregu równoległych komór skomunikowanych korytarzem w trakcie tylnym. Komunikacja między kondygnacjami poprzez trzy klatki schodowe. Budynek koszar flankowany skrzydłami mieszczącymi koszary latrynowe. We wnętrzu zachowane elementy pierwotnego wyposażenia: stalowe zawiesia zastaw, stolarka okien wewnętrznych, balustrady schodowe.

Znajdujący się po przeciwległej stronie zagłębionego dziedzińca **budynek pomocniczy** jest murowany z cegły, jednokondygnacyjny, przykryty nasypem, z ceglana elewacją frontową.

Dziedziniec przed elewacją frontową bloku koszarowego: zagłębiony i skomunikowany z poziomem ulicy dwiema ziemnymi, brukowanymi pochylniami; na skrzydłach (przed latrynami) sploty, oddzielony murami oporowymi.

Ponad dziedzińcem - do bramy w górnej kondygnacji koszar - przerzucona **kładka** z zachowaną konstrukcją nośną i **żeliwną balustradą ze słupkami** (pierwotne pokrycie mostu drewniane, obecne stalowe).

Od strony ulicy gen. Józefa Chłopickiego zachowana w znacznym stopniu historyczna **bariera żeliwna ze słupkami**.

Zespół „Koszary Bramy Lubickiej” posiada kartę ewidencyjną zabytków architektury i budownictwa z 2002 r., przechowywaną w Wojewódzkim Oddziale Służby Ochrony Zabytków w Toruniu.

Ze względu na historyczne znaczenie zabudowy dawnej twierdzy Toruń i monumentalne rozwiązanie architektoniczne obiektu zespół spełnia kryteria wpisu do rejestru zabytków w rozumieniu art. 2 i art. 5 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury.

W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji.

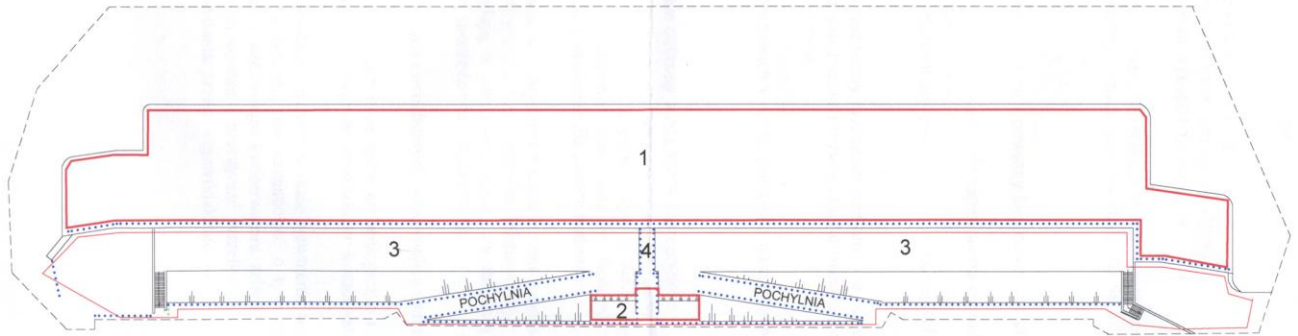
Od decyzji niniejszej przysługuje stronom - na podstawie art. 127 § 1 i art. 129 § 1 i § 2 kpa - odwołanie do Ministra Kultury w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, za moim pośrednictwem.

Kujawsko - Pomorski
Wojewódzki Konserwator Zabytków

dr Marek Rubnikowicz

Plan sytuacyjny w skali 1:800 z obiektami podlegającymi ochronie stanowi integralną część decyzji Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Toruniu z 27 marca 2003 r., znak: WO SOZ/T/DKI-IA-3/1546/03, w sprawie wpisania do rejestru zabytków zespołu „Koszar Bramy Lubickiej”, obecnie Archiwum Wojsk Lądowych przy ul. Gen. Józefa Chłopickiego 1-7 w Toruniu – nr rejestru zabytków A/95/1-5.

LEGENDA

1. Schron koszarowy
2. Budynek pomocniczy
3. Dziedziniec z pochylniami
4. Kładka nad dziedzińcem
5. Bariera metalowa

Kujawsko-Pomorski
Wojewódzki Konserwator Zabytków
Marek Rubnikowicz

SKALA 1:800